

Camelia Cavadia

Vina

*

Se trezi brusc și se așeză în fund privind rătăcit în jur. În gură avea un gust sălcu și îl dureau ochii la contactul cu lumina dimineții. Nu se putea hotărî să facă nicio mișcare și aproape că-i veni să se bage înapoi sub așternut. Știa că nu are prea multe motive să rămână treaz, dar chiar și aşa, simțea că e de datoria lui să se chinuie cu încă o zi.

Tomas H. avea 54 de ani, dar arăta de cel puțin 65. Se considera un mare ticălos în viață și spera ca zilele ce-i mai rămăseseră de trăit să-i provoace la fel de multă suferință precum adusese el altora. În majoritatea timpului, aburii alcoolului îl împiedicaseră să facă diferență dintre realitate și visare și, fără supărare, îi păreau totuna. Mai nou, prietena și inamica sa cea mai statornică, băutura, începuse să-i provoace greață. Nu știa cât avea să se mai poată baza pe sprijinul ei și uneori se simțea paralizat de frică la gândul că ar putea rămâne singur în fața existenței lui amăgitoare. Știa că nu i-a mai rămas dram de voință pentru a căuta o cale de salvare, iar confruntarea cu propria-i conștiință îi dădea, pur și simplu, fiori reci pe șira spinării.

Ca-ntr-o străfulgerare, și-aduse aminte că era marți, ziua în care, ca în fiecare săptămână, Ana avea să vină

să-i facă niște cumpărături, să-i gătească, să-i deretice prin casă și să-i pună rufelete la spălat. În sinea lui se bucura de vizita Anei și era sigur că dacă nu ar fi avut nici această unică apropiere umană s-ar fi sălbăticit de tot.

Bineînțeles că Ana nu simțea nimic din recunoaștința lui și de multe ori se întreba dacă i-ar sesiza lipsa în cazul în care ar înceta să-l viziteze. Salutul ei de-nămpinare era unul ușor, în timp ce al lui era de-a dreptul insesizabil. Se obișnuiseră unul cu altul și fiecare încerca să-l deranjeze cât mai puțin pe celălalt. Ana simțea un fel de teamă în preajma lui și întotdeauna încerca să facă lucrurile în liniște, de parcă ar fi vrut să treacă neobservată. În sinea ei, ținea la el, în felul acela inexplicabil în care o mamă își iubește copilul necondiționat, în pofida tuturor.

Tomas credea că îl disprețuiește și că numără clipele pe care le are de împărțit cu el, dar nu o condamna deloc pentru asta. Cărei femei i-ar fi plăcut să suporte compa-nia unui om ursuz ca el, să lase casa lucind de curătenie și să o găsească precum o cocină de porci? Cărei femei i-ar fi plăcut să înoate printre mormanele de sticle și pahare năclăite de băuturi urât mirosoitoare? Uneori îi era milă de Ana și dacă nu s-ar fi simțit pierdut fără ea, ar fi eliberat-o de această corvoadă. Ceva-i spunea totuși că, și dacă ar alunga-o, Ana ar rămâne neclintită în hotărârea ei de a-l scoate din mizerie și a-l ține pe linia de plutire.

Sunetul cheii în ușă îl făcu pe Tomas să tresără și preț de câteva secunde privi speriat, neputincios spre ea. Primul său impuls fu acela de a se ascunde sub pătură, dar apoi realiză că n-are de ce să-i fie teamă. Îi veni să scuipe de dezgust față de propria-i slăbiciune și încercă forțat să-și astâmpere bătăile inimii. Se simțea ciudat, de parcă un animal sălbatic ar fi pus stăpânire

pe el. Era îmbrăcat sumar, însă nu-și făcea griji în această privință. Ana, biata de ea, îl găsise o dată gol pușcă, căzut într-o baltă de vomă amestecată cu sânge, lovit zdravăn la cap, chiar înainte să-și piardă cunoaștința. Băuse peste măsură și încercase, în felul lui, să pună capăt suferinței greu de îndurat. Ana îl spălase, îi oblojise rănilor, îl primenise și nu plecase de lângă el până ce nu se asigurase că măcar câteva înghițituri de supă caldă îi ajunsese să-n stomac.

— Vă rog, domnule H., luați măcar câteva înghițituri! O să vă prindă bine! N-ați pus nimic în gură de alaltăieri! îi spusesese Ana atunci. Și-apoi, să știți că am tras o sperietură teribilă! Când am văzut că nu vă mai treziți, am vrut să chem Salvarea. Mi-a fost însă teamă de ce mi-ați fi făcut când v-ați fi trezit singur, la spital. Vă rog, domnule H., încă o înghițitură și-apoi vă las să vă odihniți!

Tomas H. ar fi vrut să o ucidă cu privirea atunci, în timp ce milioane de schiye îi străpungeau fiecare părticică a creierului ce parcă se umflase de nu-și mai încăpea în țeastă. Nu era milimetru din capul său care să nu-l susțină unor chinuri atroce și care să nu-l facă să-și urască revenirea printre cei vii. Pentru toate astea o considera responsabilă pe Ana, pe care ar fi distrus-o pe loc, dacă puterile l-ar fi ajutat. Avea momente când o urcă mai tare decât pe el însuși, dar asta pentru că în ochii ei blâzni își vedea toată nimicnicia lui.

Ana a continuat să-i dea supă cu linguriță, ignorând privirile lui pline de ură și venin; numai Dumnezeu știa ce era în sufletului ei când se vedea respinsă cu atâtă înflăcărare. Nimic n-a oprit-o însă și până nu și-a îndeplinit scopul nu s-a dat bătută. A revenit în dimineață următoare și fără să facă vreo referire la cele întâmplate

Camelia Cavadia

Măștile friciei

Atâtea vorbe și gânduri nerostite! Atât de mult adevăr îngropat, dormic să iasă acum la iveală. Să-nvingă. Cu orice preț. Toate își adună puterile și-și fac loc, mai întâi, forcând spațiile libere. Cu răbdare, cuceresc fiecare ungher și-așa de bine știu să se strecoare în cele mai adânci văgăuni, că nici nu-mi dau seama când prind rădăcină. Se-nfig pentru ultima oară, pregătindu-se pentru momentul în care vor fi smulse, cu tot cu resturile dimprejur. Adevăruri și gânduri dureroase, unele vechi, altele proaspete, pulsează deja ca nervii unei măsele bolnave, muribunde. Nu mai e mult și vor ieși la suprafață. Nu mai e mult și vor fi cunoscute...

Oricât de insuportabil ar fi, uneori adevărul este singurul care mai poate da vieții un sens. Absența lui aruncă o lumină falsă chiar și asupra lucrurilor care au fost cândva adevărate.

*

Când stau acum și mă gândesc în urmă, văd totul clar și fără dubii. Ca într-una dintre felicitările acelea pe care le deschizi și din mijlocul lor sar spre tine figuri, forme, personaje.

Ziua cea mai fericită din viața mea a fost nu cea în care m-am căsătorit sau cele în care s-au născut copiii mei, ci aceea în care a murit tatăl meu. Știu, pare odios ce spun, însă e purul adevăr. Și cred că nu a fost doar a

mea. Noi toți, cei trei copii, ne-am simțit ușurați în acel moment și mai că ne-a venit să jucăm în jurul trupului inert. N-am avut atunci curajul să recunoaștem, dar știau că fiecare dintre noi a simțit asta. Iar dacă n-am fi fost atât de timorați, ne-am fi bucurat, am fi râs și poate ne-am fi închinat cu amândouă mâinile că Dumnezeu a avut milă de noi și ne-a scăpat. Dar n-am făcut nimic. Am evitat să ne privim, de parcă ne era rușine de ceea ce puteam vedea. Bucuria de a ne simți liberi alunga „decența“ unui comportament afectat. Evitam să ne vorbim, deși aveam atâtea să ne spunem. Eram în felul nostru fericiti. O fericire dureroasă, ce picura în noi stropi de eliberare, de consistență mierii, pe care îi lăsam să se scurgă lent. Pe mine una, un fel de teamă mă împiedica să mă uit înspre trupul inert al tatălui meu, de parcă ar fi putut să vadă înăuntrul meu și să se ridice, gata încă o dată să-mi facă rău. Doar soră-mii mai mari, Sofia, părea să-i fie cu adevărat milă de el, în timp ce pe chipul lui frate-meu era zâmbetul victoriei și al eliberării. Pe fața mamei nu se ctea nimic, poate doar o oarecare confuzie, care era însotită de o ușoară sprinteneală în mișcări. În rest, părea neschimbătă. Știam că ea-l va plângе pe îndelete îndată ce toate se vor fi terminat.

În sicriu, tata arbora un alb solemn, ce-i dădea o distincție nemeritată. De parcă reușise cumva să găsească o cale să ne spună că și acum e tot deasupra noastră. Cu toate că îi apăsaseră pleoapele, ochii-i rămăseseră întredeschiși. Își lăsase o portiță pe unde să ne poată supraveghea în continuare. Să ne subjuge, să ne conducă, chiar și după moarte. Așa credeam.

Din camera cealaltă se auzea zgomot de farfurii și tacâmuri. Mama pregătea pomana. Clinchetul lor aducea

un fel ciudat de veselie în casă. Ca un râs vulgar al unei femei ușoare, ce nu-și găsește locul la operă. Mama pu-se se la fierăt o oală întreagă de cafea, iar miroslul aducea și el ceva desăntat în casă. Coliva de pe foc și aburii de la pilaf ridicau în aer rotocoale de miresme calde, îmbietoare. După ce s-a stins clinchetul veseliei, totul a rămas învăluit într-o liniște blandă, ce nu te ducea cu gândul că ar fi un mort în casă. Peste toate domnea o atmosferă ciudată, de parcă am fi aşteptat invitați. Nu ne călcaseră mulți oameni pragul în timpul vieții tatei, dar pesemne că așa trebuie să fi fost. Eram doar noi patru și aşteptam ca două vecine să vină să ne ajute la pregătiri. În cea mai mare parte a priveghiu lui am fost singuri; din fericire, nu se arătaseră doritori să ni se alăture. și bine făcuseră, nu voi am să fim nevoiți să părem mai îndurerăți decât eram.

De undeva de afară se auzea tânguiala unei voci ce cântă o melodie tristă. Cineva totuși poate că-l plângea și pe el.

Frate-meu, David, se uita din când în când la sicriu ca și când ar fi vrut să-l verifice, să se asigure că tata e tot acolo. Pentru o clipă i-am văzut o expresie blandă pe chip, la care, sincer, nu m-am aşteptat. „Ai și uitat, fraiere?“ m-am întrebat, gata să-l reped. „Ai și uitat?“ Dar imediat ochii lui și-au schimbat expresia și David i-a aruncat o privire rece, de otel. L-am văzut ducându-se spre el, ca posedat.

— Să nu crezi c-o să te plângem, tată! Să nu crezi! Nu ne-ai dat ocazia să ne pară rău! a zis el pătimăș. Nu-i așa, Ema? s-a întors către mine, făcându-mă să tresar.

Apoi ne-a tras spre el și ne-a îmbrățișat ca într-o horă imaginată. Eu și Sofia însă nu voi am.

Camelia Cavadia

Purgatoriul îngerilor

În tabără.

Cum mi-am câștigat numele

— Mă cheamă Teodor. Nu Sfrijitu, nu Ochiosu, ci Teodor. Dacă mă strigați altfel, n-o să răspund, nici măcar nu o să mă întorc, o să mă strigați degeaba. Mă cheamă Teodor, am mai spus o dată, cu cel mai hotărât glas de care eram în stare, chiar dacă sufletul meu tremura de frică.

După asta s-a lăsat liniștea, de parcă vorbele mele ar fi reușit să opreasă totul în loc. În alea câteva clipe am stat și eu împietrit, fără ca măcar să respir. Așteptam, cu toate că habar n-aveam ce.

— Uite-l și pe mucosul ăsta! s-a ridicat vocea stăpânului Sabad, tăind liniștea. Te pomenești că-mi dai ordine acuș! Ascultă, băi, tâcă, o să te strig cum vreau eu, iar tu o să salți îndată ce te-am strigat. Ai înțeles?

— Nu! Mă cheamă Teodor, am continuat eu să mă țin tare de parcă toată viața mea ar fi depins de acel moment. Dacă mă strigați aşa, ascult, dacă nu, mă fac că nu aud! am spus surprinzându-mă și pe mine.

N-am terminat bine de spus asta că m-am trezit cu o scatoală peste ureche, de am simțit că-mi explodează capul. Am crezut că-mi curge sânge din ureche, de la țuiul ce mi se strecu ca un vierme până în creier. Poate și de-aia am început să-mi tot duc mâna la ureche, aşteptându-mă să văd roșu pe ea. Fără să-mi dau seama de unde am avut atâta putere, am început să țip — mai mult ca să-mi acopăr țuiul din ureche — și-apoi ca să le arăt că nu sunt vreun fricos.

— Mă cheamă Teodor. Teodor e numele meu! Te-o-dor! Te-o-dor! am început să urlu de-a binelea.

Dar m-am trezit luat pe sus și băgat într-o cameră din care am auzit cum încuiau ușa pe dinafără.

— Nimeni nu-i dă apă, nici mâncare, până nu zic eu! a răcnit Sabad.

Și nimeni nu i-a încălcăt ordinul. Ceea ce nu era aşa de rău, că și-aşa nu-mi doream să văd pe nimeni.

Am stat nemâncat două zile și două nopți și am făcut pipi într-o cutie de tablă din care am scos șuruburile care se găseau în ea. Restul nu mi-a venit să fac. Norocul meu.

După alea două zile a apărut la ușă Sabad. M-aș fi scăpat pe mine de frică, dacă aş fi avut ce, dar aşa.... Tinea în mâna o curea care sâsâia la mine ca un șarpe. Stăpânul m-a întrebat:

- Cum ziceai că te cheamă?
- Teodor! i-am răspuns plin de ură.
- Teodor, ai?

Tremuram ca naiba, dar nu voiam să mă las. Sabad agita cureaua și așteptam să mă lovească. Însă deocamdată o lovea doar ușor de el. Cureaua părea să râdă în continuare la mine, ca să-mi facă-n ciudă. Iar stăpânul Sabad mă privea direct în ochi încercând să mă sperie. Da' n-am plecat privirea nici eu. L-am înfruntat cât am putut și chiar am crezut că am câștigat.

Prima lovitură a venit pe neașteptate. Întâi am auzit ţuieratul și abia apoi am simțit arsura.

— Tu-ți grijania mă-tii de sfrijit! Crezi că poți să te pui cu mine? a urlat Sabad, abătând asupra mea curelele care mușcau din mine precum gurile căscate ale unui balaur cu multe capete.

Credeam că o să mă despice în mii și mii de bucătele. Dădea și înjura, dădea și înjura, iar eu încercam să acopăr cu mâinile mele magice locurile unde cureaua înroșea carne. De data asta însă mâinile nu m-au putut ajuta. Am încasat o bătaie soră cu moartea și în gând îmi ziceam că aşa se moare vitejește. Din clipă în clipă mă aşteptam să cad și tot încercam să mă gândesc la ceva frumos, pentru ca acela să fie ultimul lucru cu care să plec din lumea asta. Nu mi-a venit însă nimic în minte.

Apoi, la fel de brusc cum a început să mă bată, a și terminat. Stăpânul Sabad m-a lăsat întins pe jos, plin de dungi înroșite și a dispărut înainte să apuc să spun ceva. Simteam că, din fiecare loc unde mă lovise cureaua, ieșeau flăcări. Că toată carnea o să mi se transforme în cărbuni încinși. Din ăia de care aprindeau uneori ca să nu-nghețăm de tot. Îmi doream din suflet să mor odată, pentru că simteam că oricum n-am cum s-o mai duc mult. Și-atunci, la ce bun s-o mai prelungesc?

Am început să plâng încetisor, nu doar de durere, mai mult de oftică. C-am trăit degeaba. Așa cum ne necăjeau tanti Loneta deseori. „Mă, să nu faceți umbră pământului degeaba!“, ne spunea, da' drept să spun nu știu ce-o însemna. Ciudat mai eram și eu! În loc să-mi pese că mor, îmi păsa mai mult de ceea ce-o să zică tanti Loneta despre mine. Mă dădusem mare cu vitejia mea, da' acu' plângem pe-nfundate, de frică și singurătate. Tot ce-mi doream era să nu mă audă stăpânu', ca să nu se bucure de ce mi-a făcut. De frica lui nici măcar nu puteam închide ochii, aşa că plângem cu ei deschiși. Cum îi închideam pentru o clipă, cum apărea fața dușmanului deasupra mea.

Stăpânul Sabad aducea cu o fiară, mai mult lup decât om, indiferent că era supărat sau nu. Părea că mărâie tot